

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Pesamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nasprotniki gornjeradgonskega bralnega društva.

Pred kratkim sprehajali so se mimo pokopališča pri Sv. Petru pri Radgoni trije gospodje: sodnik Sok, odpušćeni cenilec Winkler in neki mestni zdravnik. Menili so se o bralnem društvu. Prvo besedo je imel Winkler in njemu je pridno pritrdjeval sodnik. A kaj so motrili ti modrijani? Toževali so, da bralno društvo nima drugega namena, kakor žuliti in izsesavati kmeta, «katerega itak tlači dača.» Pravili so, da kmeta hudo zadene, ako naj poleg drugih plačil sedaj še za tako nepotrebno društvo udnino plačuje. Najbrž niso pomislili, da ta udnina znaša le 10 kr. na mesec. Nemška društva seveda nalagajo svojim društvnikom veliko večja plačila, katera se potem tratijo za brezpametne in brezkoristne namene in komedije.

Imenovani trije možiceljni seveda nimajo smisla za delovanje, ki je kmetu v korist; ti le skrbijo za svoj žep. Kar se Winklerja tiče, se mu najbrž jako toži po mastnih komisijonih in čisto naravno je, da se jezi nad bralnim društvom. V tem društvu sedijo namreč tisti možje, ki so povzročili, da se mu je pošel cenilec, in s tem vir dobrih dohodkov, za zmiraj odvzel. Ravno tako je s sodnikom Sokom. Njemu so tudi možje, ki so v bralnem društvu, priskrbeli že nekaj dolgih nosov, pred kratkim zopet prav dolgega. Sicer mu pa svetujemo, da naj se rajši za svojo službo briga in svoj jezik za zobmi drži, ker on ima precej bolečih strani, kjer se mu lahko do živega pride!

Najbolj pa se jezi in najbolj seveda hujska proti bralnemu društvu orehovski Bračko. Tudi pri njem je to čisto naravno. Kajti od sedaj naprej je bojni klic: Tu Bračko, tu bralno društvo! Očitnih Bračkovih pristašev Slovenci ne bodo spreobrnil; pa jih tudi ne marajo, ker jim za take ljudi prav nič ni. A ostalim kmetom, ki so do zdaj okoli blodili, kakor zgubljene ovce, ne vedo, kam bi se obrnili in komu bi verjeli, dajamo to pomisliti: Kaj more Bračko ponujati? Nič. On je sam vesel, če njemu kdo kaj ponudi. On nosi sicer sedaj še svojo slavo okoli, a vse je minljivo na svetu, in tako tudi Bračkova slava. Kakšno zaslombo ima Bračko za prihodnost? Nobene. On se ne more sklicavati na svoje znanosti, ker jih nima; on se ne more niti sklicavati na pošteno voljo; ker volje, kmetu kaj dobrega storiti, dozda še ni pokazal. Njegovo delovanje je le kruhorstvo. Drugače pa je pri bralnem društvu. V njem si podajajo roke duhovni in posvetni gospodje in kmetje. Prvim stoji na strani učenost, slednjim pa znanje kmečkih razmer in potreb. Ti kmetje blagrujejo bralno društvo, ker so razumni in vedo, kako koristno boe bralno društvo delovalo. Ako bi o tem ne bili prepri-

čani, ne bili bi pristopili k društvu. Vi ostali kmetje, pa volite sedaj: Tu Bračko, tu bralno društvo!

Kmetijsko vprašanje v Avstriji.

(Govor gosp. prof. dr. Ivana Pohl-a na socialnem shodu.)

(Dalje.)

Podlaga vsakega gospodarstva je dvojna: pogoji, katere že narava sama poda in katerih človek z lastno voljo predružačiti ne more, in pogoji, katere si človek sam tako rekoč ustvari. K prvim je prištevati zemljišće in vreme, k drugim, umetalne vrste, pa različne naredbe in odnošaje, katerih se je gospodar poprijel, da lažje svoje kmetijstvo vodi. Naravni pogoji, t. j. podnebje in zemljišće, sami na sebi so stalni, ne spreminjajo se nikdar toliko, da bi povzročili kaj takega, kar vidimo dandanes pri kmetijah.

Vzrok, da se je vsililo kmetijsko vprašanje, leži torej nedvomno v pogojih druge vrste, v človeških naredbah in popravah. V tem oziru se je v zadnjih stoletjih marsikaj čisto predružačilo, prenovilo, na videz popravilo, ali v resnici poslabšalo. Te novotarije spravljajo dandanes prav vspešno kmeta ob njegovo lastnino, poganjajo brez prestanka sleherni leto tisoče gospodarjev s kmetij, od lastne hiše. Na kmetiji ne more več živeti, živeti pa hoče na vsak način in za to se tudi kmetič obrne tje, kjer mu ugodnejše razmere nadaljni obstanek zagotavljajo.

Prispodabljammo nadalje, kako se je kmetu svoje dni godilo in kako se mu godi dandanes! Kaka razlika se nam pokaže! Nekdaj je vsak okraj bil za-se, v gospodarstvenem oziru tako rekoč s plotom na vseh straneh zagrajen, brez sedanje živahne zveze s sosednimi okraji. Vsaka kmetija je bila tolika in obrodila je toliko, da se je obitelj pošteno doma preživela. Celo gospodarjenje je bilo tako urejeno, kakor so zahtevale domače razmere in potrebe. Kolikor se je na leto doma porabilo, toliko je kmet pridelal na svojem polju, in napak, kar je prineslo in obrodilo domače posestvo, porabilo se je skoraj brez izjem le doma.

Celo življenje se je tako uravnalo, da so veljala leto za letom prej navedena načela. Gospodarstvo se je torej ravnalo le po lastni, domači potrebi in porabi. Po letu je delal kmetič neutrudno od zore do mraka na polju ali travniku, a tudi po zimi ni praznoval. Popravljajl je orodje, delal si novo, urejeval poslopje in užival, kar si je pridelal v potu svojega obraza.

S svetom kmet ni mnogo občeval, za druge ljudi se ni dosti briga; dovolj mu je bilo, če in da je opravlil svoje delo, preživil svojo družino. Denarja ni pogrešal, še potreboval ga je malokdaj.

Če je že kaj moral imeti od drugih ljudi, vrnil jim je to ali ono z isto stvarjo, katero si je izposodil ali pa sta z blagom menjala, tako da je dal kako drugo stvar jednake vrednosti. Tudi za davek ni potreboval denarja; dal je gosposki, kar jej je šlo, v blagu in ji opravljal to ali ono delo z lastnimi rokami. Torej se je razvilo gospodarstvo tako, da se je pridelalo za domače potrebe doma ter da se je porabilo prav malo denarja. Vsakdanja potreba je vodila in urejevala gospodarstveno delovanje kmetovo od zibel do groba in sicer po večnih pravičnih zakonih in načelih krščanskih.

Tako gospodarstvo imenujemo dandanes zaradi njegovih naredb prav označevalno s pridevkom naravno gospodarstvo. Dolgo se je vzdržalo to gospodarstvo, ali v našem in prejšnjem stoletju začelo se je od vseh strani, na vse načine izpodrivati in žalibog ne brez uspeha. Skoraj do zadnje trohice se je že odpravilo, izpodrinilo. In kdo je vse to povzročil? Glavna krivda pripada razvijajočim se občilom, ki ne pripuščajo več, da bi bil kdo še v tako skritem kotu sam za-se, ki vežejo pojedinu ude človeške družbe tako uspešno, neprisljano, navidezno (blagodejno, da se jim ne more nikdo več ustavljati.

Le jedno naj tukaj omenimo, uporabo soparja, uporabo parne moči ali sile, ki je jedna pglavitnih točk novejšega, vsestransko razvitega prometa. Premog, ki dandanes pripravlja in razvija parno silo, in katerega še ne bode jutri zmanjkalo, kaj je bil premog v prejšnjih časih? Je-li kdo slutil, kakšno čudotvorno moč v sebi skriva? Gotovo nihče. Ta parna moč povpešuje dandanes neverjetno splošen, neomejen promet čez hribe in doline, po suhem in po vodi. Ali se ti zdi verjetno, da se iz osrednje Amerike prepelje dandanes cent žita v Evropo za nekaj krajcarjev več, kakor jeden goldinar, in da velja prevoznja jednega centa iz Laplatskih držav do nas komaj jeden goldinar in osemdeset krajcarjev? In vendar je to gola resnica. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

»Nikoli tudi nisem slišal — tako nadaljuje monsignore Jeran — da bi ga bil kak profesor posvaril ali mu kaj očital. Živo se spominjam, kakor bi danes bilo, zadnjega našega izpita pri profesorju Adolfu Fikerju. Ko je bil Kosar izprašan, reče mu ta profesor, veselo iznenaden po njegovih izvrstnih odgovorih: »Vi boste kinč vsacega stanu, za kateregakoli se odločite«. Kako so se te preroške besede izpolnjevale in izpolnile nad Kosarjem, znano je slehernemu, kdor pozna življenje duhovitega prelata.

Za Kosarja bila je resna nevarnost, da ga dolg čas ne pohujša, ker tako nadarjen dijak ima časa na razpolaganje. Toda Kosar je uvidel to nevarnost. Sv. Bonaventura ga je opozoril na nevarnost, rekši: »Kdor je delaven, njega skuša le eden hudobec, a lenuha brez števila dosti«. Rad je torej ustregel gospej Kōstelnovi, ki ga je naprosila, da naj podučuje njenega sina; tudi laščine in francoščine se je marljivo poprijel. Spričevalo iz laškega jezika po očitni skušnji l. 1841. izpoveda, da je Kosar predavanja »jako pridno« obiskoval, a da se je jezika naučil »vrlo dobro«.

Kosarjevi cvetniki v modroslovskih študijah spremenijo popolnem svoj obraz. Tukaj ne izpisuje več rekov pesnikov in leposlovcev, nego zdaj nabira reke, in navaja zlate besede sv. cerkvenih očetov.

Na vsaki strani njegovih cvetnikov se prepričamo, kako se je mladenič vnmal za duhovski poklic in kako zvesto se je na-nj pripravljaj. Kakor cvetlica obrača svoje lepo lice proti solncu, tako je njegova sveta duša hrepnela po Bogu. »Moja duša žeja po Tebi«.

Predrzo bi pa bilo, bližati se svetišču brez poklica, in nikdo ne sme si polastiti duhovstva, razven če je poklican kakor Aron. Sem-li jaz poklican? To je vestnega Kosarja tako skrbelo, da je zapisal v svoj dnevnik: »Gospod, le katere si izbereš, smejo se ti bližati«. Zato pa zdihuje njegovo srce in prosi Boga: »Pokaži mi pot, po kateri naj hodim, ker k tebi povzdigujemo svojo dušo;« zato moli in pravi: »Gospod, — povej tako glasno, da ne bom nič več dvomil — kaj hočeš, da naj storim?«

O ko bi mogel zvedeti božjo voljo, hitro bi slušal ter rekel: »Glej tukaj sem, ker si me poklicall!« »Milost svetega Duha namreč počasnosti ne pozna.«

Trudi se svojo dušo bolj in bolj posvetiti ter tako utrditi svoj poklic. »Kdor je pravičen, bodi še pravičnejši, in kdor je svet, bodi še svetejši«. Da se torej ovaruje greha, premišljuje mladenič z moško resnobo poslednje reči človeka. »Pri vseh svojih delih spominjaj se svojih poslednjih rečij, in vekomaj ne boš grešil;« »pomisli, da smrtno odlašaj;« »dnevi človeka so kakor trava, kakor cvetlica na polju, tako on ocvete, veter potegne po njej, in ni je več, in ne pozna se več njeno mesto«.

Zlasti pa zvesto in z nekakim svetim strahom goji cvetlico diviške nedolžnosti, ker vé, da nosimo toliki zaklad v prstenih posodah, in je torej treba velike pozornosti zalemu in prebrisanemu dijaku, da ta zaklad škode ne trpi, in ker je prepričan, da je le čistemu mladeniču prosta pot v svetišče: »Kdo pojde na Gospodovo goro? ali kdo naj stoji na svetem mestu? Kdor je nedolžnih rok in čistega srca, in kdor ne obrača svoje duše v nečimurno!«

Naj ga tudi svet vabi ter mu kaže vso svojo lepoto, naj mu zviti skušnjavec še tako lepo slika svoje kraljestvo, Kosar ne mara upogniti svojega kolena pred njim, in ga segurno zavrne, rekoč: »Poberi se sasan!« — »Kaj pomaga človeku, če pridobi celi svet, a škodo trpi na svoji duši!« — Mladi modroslovec je iskal kakor skušen modrijan biser, in ko ga najde, proda vse, kar ima, ter zapusti tudi svet, in se oklene z vso ljubeznijo mladostnega srca svojega poklica.

V tej vojski pa zaupa mladi naš junak najbolj na varstvo božje Matere Marije ter je uverjen, da ž njeno pomočjo prav gotovo zmaga. »Jaz upam, tako govori sv. Janežem Berchmans, da svoj poklic dosežem ter mu ostanem zvest, ker si ti, o Devica in Mati Marija, varhinja mojega potovanja, mojega zdravja in šolskih mojih let.«

Vse to pa, kar smo tukaj navedli, je le pičla izbira iz bogatih njegovih letnikov, a že to, kar smo tukaj posneli, glasno priča, kakovega duha bil je dijak Kosar.

Pogreb č. g. župnika Bl. Rotnika.

Vkljub slabemu vremenu in vkljub neugodnemu dnevu (v soboto, na god sv. Mihaela) se je vendar zbralo 18 čč. gg. duhovnikov, ki so rajnemu gospodu Blažu Rotniku skazali zadnjo čast. Preč. gospod Karol Gajšek, častni kanonik z Dobrne, so kot dekan novocerkovške dekanije vodili sprevod in spregovorili raz leco kratko, pa do srca segajočo nagrobnico. Naslikali so nam pokojnega gosp. Blaža kot moža po volji božji,

ki je nad 50 let bolehal, a vse britke bolečine prenašal ves udan v voljo božjo. O ranjkem se sme reči, da je polovico svojega duhovskega življenja — premolil. Mrtvaško sv. mašo za rajnim g. Blažem pel je njegov rojak č. g. Blaž Dolinšek, župnik Frankoljski. Temu sta stregla č. g. J. Merc, župnik Črešnjski, in č. g. J. Kardinar, kaplan Dobrnski. Ko je pri farni cerkvi zapel zvon opoldne k angeljskemu čeešenju, spustili so od ranjkega odbrani fantje-pogrebnički njegovo, po dolgotrajni bolezní posušeno truplo ob desnico pokojnega g. župnika Laha v hladni grob. Vernikov se je udeležila te ganljive svečanosti velika truma — s kmetov, kakor iz trga — da so tako svojemu nekdanjemu g. kaplanu in potem mnogoletnemu penzionarju g. Rotniku izkazali zadnjo čast. Tužnim srcem smo se ločili od njihove gomile, katero smo izročili varstvu bogoljubnih duš Vojniške fare. Odslej bodo one skrbele za njeno lepoto, kakor skrbijo za kinč groba nepozabnega kaplana č. g. Antona Kavčiča, ki počivajo na drugi strani duhovnega g. »očeta Laha«. Obsirnejšega življenjepisa tega vzglednega duhovnika še pričakujemo, da bi se učili še pozni rodovi po njegovem vzgledu svoje križe voljno nositi in se Bogu popolnoma darovati.

Mili darovi za družbo vednega čeešenja.

Sv. Hema 18 fl., Razbor pri Slov. Gr. 15 fl., Žalec 28 fl. 30 kr., Slivnica pri Mariboru 21 fl., Videm 9 fl. 33 kr., Ponikva 22 fl. 58 kr., Žitale 62 fl., Loka 5 fl. 49 kr., Kapele pri Brezicah 3 fl. 79 kr., Marija Lešnik 130 fl., Gotovlje 6 fl., Devica Marija v Pušcavi 12 fl. 36 kr.

Gospodarske stvari.

O pretakanju vina.

Spisal Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.
(Dalje.)

Pretaka se namreč lahko na dva načina, prvič tako, da pride vino z zrakom v dotiko, kar se godi pri pretakanju s pomočjo škafov, in drugič tako, da je vinu pristop zraka zabranjen. Na zadnji način se pretaka s pomočjo takó imenovanih vinskih pump, katere najdeš vsaj po jedno v vsakej kleti velikih vinogradnikov in vinskih trgovcev. Tudi kavčukova natega ali »črevo« sluzi nekaterim vinorejcem pri pretakanju. S to natego se lahko pretaka na oba načina, treba samo, da pri pretakanju, kadar hočemo, da vino z zrakom ne bi v dotiko prišlo, sod, v katerega bo vino teklo, nekoliko nižje postavimo. Sicer pa nam kavčukova natega najbolj sluzi takrat, kadar hočemo le majhno mero vina iz polnega soda pretočiti.

Starina bi se torej po naukih umnega kletarstva smela pretakati — če se sploh pretaka — le z vinsko pumpo po kavčukastih cevih, zakaj vsled dotike z zrakom izgubi vsako dozorelo vino velik del svoje ogljikove kisline in ž njo tudi dokaj svoje vrlosti in čvrstosti, skratka: zrela starina, ki se pretaka s pomočjo škafov na zraku, postane sčasoma čisto mehka, pusta in prazna.

Kolikokrat pa se naj novo vino pretaka?

Kletarski veščaki zahtevajo v tej stvari sledeče: Pretakaj vino v prvem letu štirikrat! Prvikrat okoli božiča, drugikrat pred Veliko nočjo, tretjič okoli binkostij in četrthi tikoma pred trgatvijo.

Pisatelj te knjižice in ž njim mnogo drugih vinorejcev pa more tu z mirno vestjo izjaviti, da v prvem letu navadno dvakratno pretakanje popolnoma zadostuje in sicer, ako se vrši isto prvokrat pred praz-

nikom sv. Treh kraljev, drugokrat pa tikoma pred bratvijo.*)

Za onega, ki misli prvo leto samo dvakrat pretakati, ne kaže prvokrat s tem delom okoli Božiča pričeti, zakaj skušnje so pokazale, da je vino v tem času po nekotih krajih komaj do polovice soda čisto, ker se je še premalo drožij na dno sedlo.

V drugem letu ne boš grešil, ako vino samo enkrat pretočiš, istotako v tretjem in četrtem letu. V četrtem ali vsaj v petem letu je vino navadno dozorelo in se sme v botelje napolniti. Kako se prepričaš, da je vino sposobno za steklenice, o tem spregovorim več v jednom naslednjih odstavkov.

Pretaka naj se vselej v lepem, mirnem in jasnem vremenu. Kadar je južno, naj se to delo pusti, zakaj delo bi se v takem vremenu le na pol opravilo, ker jug v sodih drože vzdiguje in tako vino kali.

Na luno ni treba pri pretakanju prav nič gledati, zakaj da bi mesec uplival na razna dela in njih uspeh to je le prazna vera.

Da se mora pretakati v popolnoma čisto posodo, to se razume pač samo ob sebi. Zakajati sode z žveplom je pri zdravih vinih celo nepotrebno, še škodljivo, ker žveplena sokislina zadržuje zorenje. Zmerno žveplanje sodov je le na mestu pri vinih, ki so stisnjena iz gnilega ali pa po toči poškodovanega grozdja.

Pri odtakanju naj se natanko pazi, je-li odtekajoče vino še čisto. Kakor hitro se pokaže isto malo motno ali kalno, naj se ne vliva k čistemu, ampak v poseben sod, ki naj bo za tako vino pripravljen.

Oni, ki iz nagnjenega soda pretaka vse vino do najgostejše rjave godlje, svoje delo le na pol izvrši, zakaj on spravi goščo, katera bi se morala ločiti od vina, zopet v pretočeno vino. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 6. oktobra v Poličanah (svinjski sejem), v Kostivnici, Pišecah in pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Dne 8. oktobra pri Sv. Heleni v Šmarskem okraju in v Gomilici. Dne 10. oktobra v Orešju. Dne 11. oktobra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dopisi.

Iz Maribora. (Zidanje nove Marijine cerkve) pri č. oo. frančiškanih nepričakovano veselo napreduje. Če se od kolodvora sem mestu bližaj, zagledaš pred seboj visoko in široko stavbo iz rudečkaste opeke, izmed katere se v lepo razvrščenih predelih blišči kakor sneg beli rezani kamen. Vsa veličastna zgradba je zidana v prijaznem romanskem slogu in so vsled tega okna in vrata vsa v kolobarjih zbočena. Srednja ladja ima prav umetno strešje in je že z nazobčano opeko pokrita. Zvonika še letos nista klobukov dobila, pa sta itak do visokih lin dorastla. Dolgov je do zdaj blizo 40.000 gld.; udov podpornega društva za pozidanje novega Marijiniga svetišča se je nabralo da zdaj 20.300. Hvala Bogu in Mariji! Po krajcarjih, ki jih skladajo pobožni društveniki v proslavljenje Matere Milosti, se nabere vsak teden blizo 600 gld. Če nam torej stari društveniki tudi zanaprej zvesti ostanejo in novi tako obilo pristopajo, kakor do sedaj, se ne bojimo ne dolgov, ne stroškov in bomo hram božji prihodnje leto vsaj za prvo silo dovršili in tudi veselo cerkveno posve-

*) Moj pokojni tast — Bog mu daj dobro — pretakal je svoja mlada vina prvo leto tudi samo po dvakrat in vendar je imel kapljico, ki je slovela zaradi svoje izvrstnosti tudi čez meje Avstro-Ogerske, celó v sosedno Nemčijo.

čevanje veličastno obhajali. Za dobrotnike se bereta vsak dan dve sveti maši!

Od Sv. Lenarta v Slov. goricah. (Volitev.) Naš okraj ima črez 20 tisoč prebivalcev. Obsega lepe Slovenske gorice, rodovitno Pesniško dolino in bogati Jurjevski dol. Da še je tukaj Slovenec skrben gospodar, kaže to, da ima okraj 196 veleposestnikov, in s tem tudi Slovenec okrajni zastop in okr. šolski svet v svoji oblasti. Spomladi so bili voljeni v okr. zastop sami slov. posestniki — do 6 tržanov — zmožni uradovati in voditi celi okraj. Po smrti velep. Kukovca Fr. volili so 27. sept. vsi enoglasno veleč. g. dekana Jurčiča. Ni se bilo bati nasprotnikov, za to je volilec prišlo le 29; vendar pa je le hvalevredno, da je pri sedanjem obilnem delu izmed 17 veleposestnikov iz Biša pri Sv. Bolfanku prišlo 8 k volitvi. Slava!

Iz Ljutomera. (Sadjerejski tečaj.) G. Iv. Belé, učitelj na vino- in sadjerejski šoli v Mariboru, bode predaval o sadjereji in porabi sadja v našem okraju, in sicer po sledečem redu: v nedeljo dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne v IV. razr. dekliške šole v Ljutomeru za Ljutomer in Gorice, pa tudi celo okolico; v ponedeljek 8. t. m. ob 9. uri zaran v gostilnici g. Iv. Slaviča na Kamenščaku za Kamenščak, Starocesto, Desnjak, Mekotnjak, Vidanovce, Vogričovce, Cezanjevce in Branoslavce; v torek dne 9. ob 9. uri zaran pri Sv. Križu v šoli za faro Sv. Križ; v sredo dne 10. ob 9. uri zaran v Vržeju v šoli za Vržej in okolico; v četrtek 11. ob 9. uri zaran v šoli pri Malinedelji za faro Malonedeljsko. Opozarjamo na ta poduk vse gospodarje, pa tudi viničarje, naj se ga udeležé, posebno pa naj pošlje k temu poduku odraslo mladino. Odbor kmet. podružnice.

Iz Gornje Radgone. (Bralno društvo.) Bralna soba (čitalnica) našega društva se je dne 30. septembra otvorila. V njej se nahajajo razni listi, politični, gospodarski in leposlovni. Čitajo jih lahko društveniki in od njih upeljani gostje vsak dan. »Slov. Gospodarja« in »Domovine« je več iztisov, da jih bralci tudi lahko domu vzemó. Jeden iztis pa mora vedno v sobi ostati, dokler ne izide nova številka. Knjige pa se bodo začele izposojevati dne 7. oktobra in se bodo potem izposojevale vsako nedeljo od 8. do 9. ure predpoldne in popoldne po večernicah. Knjižnica je jako mnogovrstna. Posebno opozarjamo na gospodarske spise. V teh bodo društveniki našli mnogo poduka in dobrih nauk, kateri jim bodo pri gospodarstvu v veliki hasek. Da pa pri izposojevanju knjig ne nastane kak nered, mora vsakdo, ki si kakšno knjigo izposodi, isto vrniti najkasneje v enem mesecu. Ako jo pa želi še dalje imeti, naj se oglasi pri knjižničarju. Seveda je dolžnost vsakega izposojevalca, da knjige ohrani v dobrem stanu. Kmetje! poslužujte se torej te dobrote, ki vam je dana z bralnim društvom. Dandanes le tisti kaj velja, ki kaj vé in zna. Znali in vedeli pa bodele mnogo, ako bodele pridno prebirali naše časnike in knjige. Da naše društvo more uspešno delovati in da doseže svoj namen, pa je tudi treba, da vsak ud redno plačuje udnino. Ista znaša 10 kr. na mesec, torej prav malo. Udnina naj se plačuje vsako prvo nedeljo v mesecu v bralni sobi, kjer jo sprejema blagajnik, g. Ivan Pelcl. Njega namestnik je g. Franjo Kavčič, ki ima tudi pravico udnino sprejemati. Kdor pa ne utegne v čitalnico priti, naj plača udnino na domu jednega ali drugega teh dveh odbornikov. Za mesec oktobar bode torej udnino plačati prihodnjo nedeljo, dne 7. oktobra, zjutraj od 8—9. ure ali popoldne po večernicah v bralni sobi. Za bližnjo prihodnost naznanjamo, da bode bralno društvo meseca decembra t. l. priredilo v gostilni k »angelju« (Skerlec) pevsko veselico in tombolo. Meseca januarja pa se bode vršil občni zbor, kateremu bode

sledilo predavanje potovalnega učitelja o živinoreji, sadjarstvu in trtoreji; potem pa bode zopet pevska veselica. Ako želi kdo kmetiskih fantov izučiti in izuriti se v petju, naj se oglasi pri č. g. kaplanu Kosar-ju. Bralno društvo bode torej lepo skrbelo za poduk in zabavo.

Iz Gornjega grada. (Opovzdigi cerkvenega petja.) »Cerkveni Glasbenik« in naš »Slov. Gospodar« sta nam že mnogo koristila za provspah prave cerkvene glasbe; ali več v Ljubljanski vladikovini, kot v Lavan-tinski. Kje pa tiči vzrok, da smo mi prepočasni? Gotovo v tem, da se strašijo gg. orglavci pred velikim trudom, ki jim preti, ako bi se brigali za »modo« cecilijanstva. Da je potreba izurjenih orglavcev, razume se samo ob sebi, zakaj v »Sl. Gosp.« razpisujejo čč. gg. cerkveni predstojniki službe večinoma le za izvežbane pevovodje, ki so zmožni v vseh zadevah prave cerkvene godbe. Po naših krajih se nahaja precejšno število zvedencev v orgljanju, a so nezvesti in mlačni za sveto glasbo; temveč se brigajo za tako stvar, ki jih ne zebe in ne peče. Seveda pri tem se ne ozirajo več na dolžnosti svojega poklica, ako niso nekateri prisiljeni od svojih predstojnikov. Še večje število organistov je, ki imajo dober namen, preostrojiti in zboljšati cerkveno glasbo, pa si ne vedo pomagati, ker se niso v tem šolali in si prisvojili potrebnih znanostij. Zatorej bi bilo gotovo visokega pomena, ako bi se priredil na slov. Štajarskem, recimo, enotedni poduk (kurz) vsako leto, kakor so imeli pred desetimi leti sosednji Kranjci v beli Ljubljani; zato pa so v cerkveni godbi več desetletij pred nami. Res zanimivo je čitati o vzornem napredku cecilijanske glasbe v Mariboru, ki stoji na vrhuncu cele naše vladikovine. A tudi pri nas na deželi ne spimo, ampak posnemamo dobro stvar, kolikor je v naši moči. Kdor je poznal prerano umrlega dr. Kukoviča, se bode še gotovo spominjal njih besedij: dobrih orglavcev, oziroma dirigentov potrebujemo, potem bomo lahko ustrezali zahtevam sv. cerkve gledé glasbe, ki je v prvi vrsti koral. Od mnogih se željno pričakuje splošni podučni tečaj za orglavce slovenske Štajarske, kaj pa da tudi za izobražene, ki discipline potrebujejo. Za prvi korak naj zadostujejo te vrstice, daljše nasvetovanje naj bi priporočali višji krogi. Brvar.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Stavba nove šole) pod nadzorstvom zvedenega palirja g. Krambergerja naglo napreduje, ter se je nadjati, da okoli srede meseca oktobra zagledamo okinčano smrekico na vrhu novega učilišča. Da bi bilo pa delo, ki ni le v telesni blagor, nego tudi v dušno izobraženje naših malih odmenjeno, z Bogom začetno ter srečno dovršeno, so nam naš preč. g. kanonik in dekanijški oskrbiteelj dne 15. sept. v lepi svečanosti blagoslovili vogelni kamen. Po šolarski sv. maši napotijo se domači trije gospodje v lepi procesiji, spremljani od gg. učiteljev, občinskih predstojnikov, udov kraj. šol. sveta, šolske dece in drugega ljudstva pred novo šolsko zidovje k temeljnemu kamenu, ki je bil z narodno in cesarsko zastavo ter z mnogimi različnimi zastavicami ozaljšán, s cveticami in venci krasno okinčan. Ustopivši se pred zbrano mnogoštevilno ljudstvo razložijo preč. g. blagoslovitelj v lepi besedi kratko zgodovino šolstva sploh in naše Lovrenške šole posebej: Kakor je šolstvo sploh svoj prvi začetek v samostanskih celicah in duhovskih hišah imelo, tako je tudi naše dosedanje šolsko poslopje, kojega zabeležena zgodovina se začne prav s začetkom tega stoletja, prvotno bilo ob enem cerkvenikovo stanovanje, torej cerkvena hiša, koji značaj se je seveda v teku let popolnoma zgubil. V prvi polovici tega stoletja še se je za šolsko poslopje le malo storilo, v novejših časih začela je država na to gledati, da se nove šole zidajo, le da se tu pa tam premalo gleda na gmotne

in krajevne razmere. Končavši svoje zanimive besede udarijo preč. g. govornik trikrat s pripravljenim zidar-skim kladivom na temeljni kamen, nadaljeva je blizo tako-le: Preden blagoslovim ta temeljni kamen, hočem s kladivom trikrat na njega udariti. Prvič udarim na ta kamen v znamenje, da ga blagoslovim v ta namen, naj bi delavci, ki bodo novo šolo stavili, zdravi na duši in telesu svoje delo opravljali ter končali. Drugi udarec na temeljni kamen pomeni, naj bi se deca, ki bodo to šolo obiskovali, zdravi in čvrsti lepih nauk in po-trebnih vednostij učili. In tretjokrat udarim s kladivom v znamenje, naj bi vsi, ki bodo to šolo obiskovali, po priučenih naukih tudi živeli ter se v spoznanih čedno-stih vadili. — Pravičnim željam govornikovim pridru-žimo se tudi mi, le da pristavimo še četrto, naj bi se za novo štirirazredno šolo preskrbelo tudi potrebno šte-vilo dobrih, versko-narodnih učiteljev, ki se držé gesla: »Vse za vero, narod in domovino«, kojim je pri pod-učevanju sv. vera in blaga materinščina temeljni kamen!

Iz Gotovelj v Savinjski dolini. (Požar.) V tovarni za kamenino in porcelan je 27. septembra ob 1/2 1. ponoči začelo goreti. Kako je ogenj nastal, se ne ve; nekateri so pravili, da iz dimnika. Domači ognje-gasci so bili takoj na pogorišču, in njihovemu juna-skemu prizadevanju se imata posestnika, gg. Veseli in dr. Sernec v Celju, zahvaliti, da jima ni zgorela cela tovarna. Veselje je bilo gledati, kako vrlo so gasili pri-prosti ljudje. Vsi so bili tihi in slušali na glas voditelja. Čast, komur čast! Dobro uro pozneje so še le prihiteli tudi Žavčani na pomoč. Tovarna je bila zavarovana.

Od Male Nedelje. (Slovo.) Iznenadila nas je novica, da nas zapusti gospod Franc Zacherl, učitelj in vodja našega pevskega zbora. Za odhodnico priredili so mu naši vrli pevci slovesen večer dne 9. septembra v gostilni gosp. Božiča v Radislavcih v zahvalo za njegov preveliki trud in da so mu pri tej priložnosti podarili v spomin svilnati slovenski trak, spremit s srebrno liro. Zabava se je vršila z najboljšim uspehom. Gotovo je moralo vsakega vnetega narodnjaka veseliti razleganje milih, lepih glasov narodnih in umetnih pesmij. Iz dna hvaležnega srca izrekamo tudi na tem mestu nas za-pustivšemu gosp. F. Zacherlu presrečno zahvalo za trud z našimi kmečkimi fanti pri podučevanju petja, priznamo pa tudi hvaležno gospodu gostilničarju, ki nam je bil z vsem tako dobro postregel. Precetinski.

Iz Makol. (Ostanki nemškutarije.) Pri nas nemškutarija še zmiraj noče potihnuti. Nekateri rogo-vileži še zdaj pa zdaj pokažejo svoje roge. Ker sedaj po trudih nekaterih tukajšnjih narodnih mož drugje nič ne morejo opraviti, pa izobešajo ti po sili Nemci table z nemškutarskimi napisi, kakor n. pr. gospodje Grego-ritsch, Mohoritsch. To so vam pristni in rojeni Nemci, ti ičevci, kakor že imena pričajo! No pa o njih rodu se ne bomo prepirali, ker je stvar že itak jasna, in je dovolj znano, da Nemci nimajo nobenega imena na — ič, da torej tudi naši gospodje gotovo niso nemškega rodu in torej bržčas hočejo, da jih naj prištevamo nem-škutarjem. Da pišejo ti gg. ičevci svoje imena vendar po nemškem pravopisu, s tem menda hočejo svetu le pokazati in se pobahati, da znajo nekaj nemški in si mislijo, da so tedaj že tudi pravi Nemci. Bog vé, kedaj bo ljudi te vrste pamet srečala! Naš slov. rojak in po vsem svetu znani učenjak vitez Miklošič, bivši vseučel-liški profesor na Dunaju, znal je menda kakih 20 jezi-kov, kakor slovenskega, francoskega, laškega, angleškega, turškega itd., pa zaradi tega ni bil nikoli ne Francoz, ne Lah, ne Anglež, ne Turek itd., ampak vedno se je spoznal za Slovenca. Če mislijo ti naši po sili Nemci, da so tudi že pristni Nemci, ako znajo malo po nem-ški zavijati in imajo nad vratmi nemške napise, lahko

se jim pač vsak pameten človek, in tudi Nemec, smeje Toliko za tokrat!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so bili 2 okt. priučujoči, ko so kardinal Gruša blagoslovili temeljni kamen za župnijsko cerkev v Ottakringu. — Zadnjo nedeljo je na Ringu kacij 15.000 delavcev terjalo občno volilno pravico. — Kateket Gušl je zatožil učitelja, ki je pred otroci tajil čudeže; zato pa niso kaznovali učitelja, ampak deželni šolski svet je odstavil kateheta! — Koncem septembra je zborovalo socijalno-politično društvo. Med drugim so se razgovarjali o kmetiskem de-dinskem pravu.

Češko. Profesor dr. Masařyk misli priobčiti knji-žico, v kateri bode razložil vse svoje skušnje v mlado-českem klubu. — V Trutnovi se je ono nedeljo ustano-vilo društvo: »Zveza vshodnječeških Nemcev«, ki bode ponemčevalo pardubiški, choteborski in pilgramski okraj.

Štajarsko. V Gradcu je bil shod avstrijskih no-tarjev. Minister Madeyski je imenovan častnim članom. — V Gradcu se je ustanovilo društvo katoliških moj-strov. — Na gornjem Štajarskem bojda vlada dela zoper kandidata Walza. Kje je prostost volitev?

Koroško. Dne 27. sept. je v Šmohoru bil izvo-ljen za deželnega poslanca gosp. Janez Huber, pravičen Nemec. Dobil 54 glasov od 80 oddanih. Slovenci so mu dali 28 glasov in s tem pred vsem svetom pokazali, da mi ne sovražimo poštenih Nemcev. Slava volilcem!

Kranjsko. Okrajni šolski svet v Krškem obuja s svojimi naredbami splošno nevoljo med ljudstvom. Ustanavlja vse križem šole in spreminja šolska okolišča zoper voljo občin. — Preteklo nedeljo so slov. socijalni demokrati zopet hoteli imeti shod v Kamniku, pa še so bili manj srečni, kakor ono nedeljo.

Primorsko. Na Goriškem pomanjkuje duhov-nikov. S časom bo menda že boljše, kajti na Goriski gimnaziji je letos nad 500 učencev. — Prihodnjo nedeljo bode na volilskem shodu v Šklednju pri Trstu poročal poslanec Nabergoj. — Isterski deželni odborniki dr. Bar-toli, dr. Cleva in dr. Gambini so iz odbora izstopili zaradi napadov v časnikih.

Ogersko. V Budapešti so one dni imeli ogerski škofje shod. Posvetovali so se med drugim tudi, kako bodo v bodoče postopali gledé cerkvene politike. Skle-nili so, prositi svetlega cesarja, naj ne potrdijo proti-cerkvenih postav. — Odsek ogerske gosposke zbornice je vsprejel vse proticerkvene predloge. V gosposki zbor-nici, ki se je sešla 3 okt., pa bojda ne bode vse tako gladko slo.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Rampolla je v imenu sv. očeta poslal pismo predsedniku nemškega katoliškega šolskega društva na Dunaju, dr. Gašparju Schwarzu. Papež blago-slavlja to blagodejno društvo.

Italijansko. V italijanskem ministerstvu ni prave jedinsti, zlasti se Crispi ne more pógajati z Blancom, ministrom vunanjih stvari. — Crispi, do zdaj civilno poročen, dal se je baje cerkveno poročiti; gotovo ne iz verskega prepričanja.

Špansko. V Madridu se je te dni posvetila pro-testanska cerkev. Cerkvenih slavnostij se je udeležilo nekaj Angležev in kacij sto španskih framasov. Ka-toliško špansko ljudstvo pa ta nepotrebna cerkev hudo v oči bode.

Nemško. V Berlinu so preteklo soboto zaprli 130 topničarskih podčastnikov podčastniške šole ter odpeljali v devinsko trdnjavo. Govori se, da je med njimi nekaj anarhistov, vendar se temu oporeka. Dovolj puntarskega duha pa že imajo, ako predpostavljenih ne spoštujejo.

Rusko. Car je precej nevarno bolan; zlasti se je bati za njegovo življenje, ker neče vzeti nobenega zdravila. — V Varšavi je bilo več hišnih preiskav pri poljskih odličnjakih in so jih več zaprli. Rusi hočejo Poljake siloma porusiti; a sila nikjer ni dobra.

Bolgarsko. V pričo kneza in kneginje je nadškof Varnski blagoslovil dne 30. sept. prvi bolgarski poštni parnik za Črno morje. — Ministra Načević in Radoslavov sta odstopila. Novi minister za javno delo je postal Velčikov in za pravosodje Pešev. — Cankov, ki še vedno ne sme na Bolgarsko in biva v Belemgradu, je izvoljen za poslanca in se je sprijaznil s Stambolovom, seveda zoper kneza.

Turško. Roparjev je v Makedoniji vedno več. Pred kratkim pa se je osnovala četa krščanskih prostovoljcev, katera bo zasledovala te grabeže. Kristjani so sicer s tem zadovoljni, tudi višje oblastvo; toda bati se je, da bodo turška nižja oblastva delala ovire tem stražnikom.

Azija. Japonci pridno popravljajo ladje, ki so bile poškodovane pri zadnji bitki. Japonska armada, ki je Kitajce zmagala pri Pink-jangu, kakor smo pred 14 dnevi poročali, obrnila se je na severno stran in se bliža Mukdenu. Bržčas pa bode zima napravila premirje med Japonci in Kitajci.

Afrika. V Maroku je največ nemirov bilo pri Atlantskih gorah. V prvi vrsti so židovski trgovci morali čutiti jezo razdraženega ljudstva; sploh Maročani nič ne zaupajo tujcem. — Na otoku Madagaskar se ne pripravljajo samo Francozi na boj, ampak tudi Madagasi. Ti-le so dobili nedavno 36 topov z Angleškega, mnogo orožja naročili in izposodili si denarja.

Za poduk in kratek čas.

Kako so umirali nekateri brezverniki.

(Iz „Confession“ par l'Abbé Guillois.)

Boulanger (Bulanžé), ki se je proslavil ali bolje rečeno oskrnil s svojo jako brezbožno in zapeljivo knjigo Antiquite dévoilée (odkrita starodavnost), skesal se je na smrtni postelji svojih grehov in hudobij. Poklical je k sebi kanonika Lambert-a od cerkve sv. Honorija, s katerim se je mnogo pogovarjal o verskih rečeh. Skesan in spreobrnjen umrl je Boulanger dne 16. kimovca 1759. leta.

Leto prej je umrl Bonquer (Bonké), velik učenjak in ud kraljeve akademije znanostij, a tudi vstrajen bogotajec in brezverec. »Največjega duha je z njim akademija zgubila« bile so prve besede znanega d'Alembert-a, ko je zvedel, da je Bonquer mrtev. Ta Bonquer je bil tako nesrečen, da je že zgodaj sv. vero zapravljal. Celo svoje življenje je preganjal s peresom katoliško cerkev. Ko mu je voda že v grlo tekla, usmilil se ga je Večni ter mu poslal znamenitega pridigarja dominikana Laberthanie, ki je v svojih gorečih govorih zopet prižgal v otrpnem srcu Bonquerovem luč prave vere. Prejšnji nevernik spovedal se je skesano, ali ob enem razložil pred navzočimi pričami tajne uzroke, ki so ga svoje dni na neprava, pogubna pota spravili: »Le pregrešno in strastno življenje me je spravilo ob vero. Ne

Spreobrnitev njegova je bila odkritosrčna in njegova smrt vspodbudna.

De Longle (Longl), je objavil celo vrsto brezbožnih spisov, med katerimi slovi najbolj »Potovanje po Španiji«. V tej knjigi skoraj ne najdeš strani, na kateri ne bi brezverni pisatelj udrihal po Kristusovi veri in po božjih namestnikih. Ko zbolí, začne ga le vest peči in poln skerbij, kaj bo z njim po smrti, pokliče spovednika, on, ki se je že nad štirideset let ogibal spovednice. Skesal se je, prejel sv. zakramente umirajočih ter kmalu izdihnil dušo l. 1807.

Zanimivo je slovo, katero je vzel Toussaint (Toussén) na smrtni postelji od svojega sina. Toussaint izdal je med drugimi tudi znamenito delo »Des Moeurs«, ki je prav za prav poskus moralke ali pravoslovja na brezverski podlagi. Ko ga je pa bolezen vrgla na smrtno postelj, jela se mu je vest oglašati in poklical je k sebi duhovnika ter prejel sv. zakramente z vidno pobožnostjo. Ob enem je preklel vse svoje zmote, katere je razširjeval v svojih spisih in nagovoril svojega sina, rekoč: »Sin, poslušaj moje zadnje besede. Jaz nisem več daleč od trenutka, v katerem bom poklican na račun z Večnim. Hudo sem ga žalil celo svoje življenje in potreben sem njegove milosti. Kakor tisoče drugih, tako sem posebno tebe pohujševal s svojim slabim izgledom, s svojim brezbožnim življenjem, s svojim nevernim mišljenjem. Mi odpustiš vse to? Hočeš potrebno storiti, da mi tudi Bog odpusti? Si pripravljen, mojim dosedajnim naukom se odpovedati in se boljših poprijeti? Pri živem Bogu, nikdar nisem iz prepričanja preganjal sv. vere v svojih govorih, spisih in knjigah, svoj živ dan nisem iz prepričanja bil nevernik, ampak samo le zavoljo ljudi, ker je v našem času že tako bolj imenitno, bolj gosposko. Poklekni, da prejmeš od mene nevrednega očetovski blagoslov. Združi z navzočimi svojo molitev ter bljubi Bogu, da mojih zadnjih nauk ne boš pozabil in prosi ga usmiljenja!« Dalje ni mogel, življenja nit se mu je pretrgala. Zgodilo se je to l. 1788.

(Konec prih.)

Smešnica. A: »Kakšna smrt je najlažja?« — B: »Če zmrzneš; kajti mirno zaspiš, in ko se zbudiš, vidiš, da si mrtev.«

Razne stvari.

(Cesarjev god.) Dne 4. oktobra so milostl. knezoškof v stolni cerkvi v Mariboru ob 9. uri peli veliko slovesno sv. mašo. Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo!

(Na god) milostl. knezoškofa Mihaela so peli ob 8. uri v stolni cerkvi v Mariboru preč. gospod stolni prošt Ignac Orožen slovesno sv. mašo, pri kateri je bilo mnogo pobožnih vernikov.

(Slovesna instalacija.) Milostlj. knezoškof bodo prihodnjo soboto, dne 6. oktobra, ob 8. uri slovesno instalirali v Mariborski stolni cerkvi novega stolnega dekana, preč. gosp. Lovrenca Herga. Bog živi!

(Dijaško semenišče) v Mariboru je dobilo lani novo, prostorno kapelo, letos pa so jo zmalali na presno ter so tudi nove klopi postavili va-njo. Milostlj. knezoškof dr. Mihael Napotnik pridejo prihodnji ponedeljek, dne 8. oktobra, blagosloviti novo delo; in tako bode to uzorno lepo svetišče krasen spomenik pok. knezoškofu dr. J. M. Stepischnegg.

(Zahvala.) Slavna posojilnica v Gornji Radgoni podarila je bralnemu društvu pri Kapeli 20 kron, za kar se ji s tem izreka javna srčna zahvala. Odbor.

(Kozjanski okrajni zastop.) Presvetli cesar so potrdili izvolitev g. Friderika Fehra načelnikom okr. zastopa kozjanskega in gosp. dr. Fr. Rauscha njegovim namestnikom.

(V kn. šk. duhovno semenišče) so se v I. leto vsprejeti gg.: Anton Masten iz Ormoža, Ferdinand Cinha iz Gorenje Hrušice pri Ljubljani in Alojz Peterlin iz Kamnika. Vseh gg. bogoslovcev v I. letu je 20.

(C. in kr. kadetska šola) v Mariboru se je 4. oktobra slovesno odprla. Ob 8. uri je bila vojaška sv. maša, po evangelju pridiga in po sv. maši nagovor šolskega poveljnika.

(V Loki pri Zidanem mostu) je bilo pretekli ponedeljek blagoslovljenje novega velikega križa na pokopališču. Blagoslovili so ga veleč. gospod dekan Laški, dr. Ivan Žuza.

(V Radečah) nameravajo napraviti blizu novega mosta veliko javno tehtnico ali vago.

(Čudovit izabelin trs), na katerem visi vsako leto črez 500 grozdov, ima posestnik France Žunkovič pod Črno goro. Trs je napeljan pod hišnim kapom ter je 22 metrov dolg. Če bi ga ne porezal gospodar v vsaki pomladi, dosegel bi že bil večjo dolgost. Star je bojda 8 let. Mimogredoči ga zelo občudujejo.

(No va pošta.) ob enem poštna hranilnica, se je dne 1. oktobra t. l. odprla pri Sv. Frančišku v gornji Savinjski dolini. V zvezi bode s pošto, ki vsak dan vozi od Pake v Gornji grad, in s pošto v Ljubnem.

(Pri Mariborski konjski dirki) dne 30. sept. so dobili darila gg.: pri vožnji s prvenci (2000m) 1. darilo Julij Schuster iz Maribora, 2. Marko Bežan iz Babinec, 3. Franc Rečnik iz Razvanja in 4. Henrik Urban iz Maribora. Pri vožnji s plemenjačami: 1. Anton Bežan iz Šalinec, 2. Jakob Klemenčič iz Središča, 3. Matija Kranjc iz Obriza in 4. Jož. Vaupotič iz Lokavec. Pri tretji vožnji (3000m): 1. darilo Jož. Vaupotič, 2. Anton Bežan in 3. Alojz Razlag iz Sitarovec.

(Slovesnost v Krškem.) Prih. nedeljo bodo odkrili spomenik M. Hočevarja in spominsko ploščo J. B. Valvazorja. Praznovala se bode ob enem ustanovitev fare v Krškem. Zjutraj bode budnica po mestu, ob 10. slovesna sv. maša s pridigo v farni cerkvi, po sv. maši odkritje spomenikov. Ob 1. slovesni obed v Fr. Gregoriča gostilnici in ob 3. tombola.

(Kruljevina.) Vlada bode predložila spremembo postave za vojaške takse. Najnižja taksa po 1 gld. se bode popolnoma opustila ali pa vsaj zmanjšala za dni-narje, rokodelske pomočnike in delavce po tovarnah. Nasproti se bode taksa bogatinom zdatno zvikšala. Občine je pa v prihodnje ne bodo več same pobirale.

(Dijaška kuhinja v Celju) je imela 26. sept. občni zbor in so se zopet izvolili sedanji odborniki; predsednikom g. Miha Vošnjak in blagajnikom g. Fr. Lončar.

(Skrivnost en umor.) Zadnjič smo poročali, da je 23. septembra nekdo ubil hlapca J. Korena blizu Ebensfelda na Hajdinju. Ubil ga je bojda 20letni Fr. Radolič, katerega ima ptujsko sodišče že pod ključem.

(Bela žena.) Dne 20. septembra je umrl č. g. Jakob Hanžič, župnik v Apačah, v 64. letu svoje dobe in dne 27. septembra č. g. Blaž Rotnik, umirovljeni župnik v Vojniku, v 75. letu svoje starosti. Naj v miru počivata!

(Samomor.) V noči od 26. do 27. septembra se je na pokopališču v Pobrzu zunaj Maribora obesil 45 let stari zidar Franc Kopic iz Leitersberga.

(Zastrupila.) V Celju je v neki gostilnici nakatarica Ivana T. pila vino, v katero si je namešala fosforja. Hudo bolno jo занesejo v bolnišnico, ali tu ji niso mogli pomagati, in je pred par dnevi umrla.

(Konec grešnega znanja.) Dne 25 sept. je ustrelil v Zagrebu 21letni uradnik Gradimir Šviglin 17letno Slavo Jerneje, s katero je imel znanje, kar pa dekličin oče ni hotel privoliti. Dekleta je nesrečno bil ustrelil v šetališču v Zelengaju, potem pa sebe na svojem domu. Hrvatoma menda ni znana Jenkova pesem: Naš maček ...

(Ogenj.) Blizu Laškega trga v Rečici je po ne previdnosti dekleta zgorelo poslopje udove Marije Askerc, ob enem pa tudi vse žito. Sirota nič ni imela za-varovanega.

(V Savinjo pobegnil.) Dne 1. oktobra se je v Celju Anton Zagošan sprl z nekim pekovskim pomočnikom ter ga z nožem ranil. Redar je vsled tega hotel prejeti Zagošana, ali ta pobegne in skoči v Savinjo, iz katere pa je rad prikobacal in se izročil v redarjevo varstvo.

(Krava ima difteritis!) Nedaleč od mesta C. na visokem hribu je neki kravi repa ostala v goltancu. To zve neki mazač, kateri rad sliši nagovor »doktor«, če tudi nikdar ni prestopil praga v I. latinsko šolo. »Doktor« malo poravnava svojo zanemarjeno brado, natakne očali in hajd iskat bolne krave. Končno prisopiha do nje, preišče jo ter po dolgem modrovanju reče: »Krava ima difteritis«. Ali kmet pograbi grablje in nažene prisiljenca.

(Umirovljeni višji častniki v Avstro-Ogerski.) Prvega prosinca t. l. je bilo v naši državi 1149 umirovljenih višjih častnikov, in sicer 12 feldcajgmajstrov, 17 častnih feldcajgmajstrov, 117 podmaršalov, 89 častnih podmaršalov, 128 generalmajorjev, 153 častnih generalmajorjev, 475 polkovnikov in 158 častnih polkovnikov. Največ jih živi na Dunaju in v Gradcu.

(Nesreča.) Minoli teden se je igralo več otrok na prostoru pred nekdanjim samostanom v Marenbergu. Odtrgal pa se je kos lesa s poslopja in padel nekemu 7letnemu dekletu tako nesrečno na glavo, da je umrla za par ur.

(Požar.) V sredo 26. pretečenega meseca zjutraj ob 8. uri je v Rožičkem vrhu začelo žjaviti v listjaku viničarije g. župnika pri Sv. Juriju na Ščavnici; viničarka pa je to koj pogasila. Kmalu potem pa je začela goreti 5 minut oddaljena Lupševa viničarija in do tal zgorela. Kakor vse kaže, je ogenj vzročila hudobna roka.

(Loterija.) V kratkem bode 140 let minolo, kar je v našem cesarstvu loterija. Prve številke so bile izžrebane v Pragi dne 12. oktobra 1754 in sicer številke: 22, 75, 33, 71 in 44.

(Obesil) se je 28. septembra v Trbovljah neki oženjen, precej trden posestnik. Uzrok temu žalostnemu dogodku je bojda nenravno življenje.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali p. n. gospodje: J. B. v Mariboru 6 fl., Franc Korošec, učni prefekt v Mariboru, 5 fl., Franc Simonič, stolni kaplan v Mariboru, 5 fl., Alojz Kreft, župnik na Ponikvi, 2 fl., Janez Vreže, katehet v Mariboru, 2 fl., Janez Brglez, župnik v Artičah, 5 fl. in Jakob Kosar, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni, 1 fl. Bog plati!

(Za društvo duhovnikov) vplačali so č. gg.: Marinič Jakob 20 fl. (ustn. in 2 fl. letnine), Bratkovič Fran 10 fl. ustn., Rotner Janez 10 fl. ustn. 1 fl. letn., Šelih Jurij, 10 fl. ust. 1 fl. let., Prešern Janez, 3 fl. let., Šparhagl Janez 1 fl. letn., Menhart Jakob 10 fl. ustn. 1 fl. let., Mojžišek Anton 4 fl. letn.

Loterijne številke.

Trst 29. septembra 1894:	57, 89, 53, 50, 74
Line	16, 64, 27, 22, 40

Tinct. Stomach. comp.

Št. Jakobove želodčne kapljice so jako dobro domače zdravilo, povspesujejo prebavljanje in tek. Steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Kot izvrstno domače zdravilo je znan dr. Lieber-jev živčni lek (Tinct. chinae nervitonica comp.) — Varnostna znamka † in sidro — Steklenica 1 gld., 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Pripravljajo se pravilno v lekarni

M. Fanta v Pragi. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 1-40

Hmeljarjem

priporočujemo svojo komisijonalno obrt pri prodaji hmelja ter zagotovimo pošteno in hitro izvršitev.

Na vsako blagovoljno prašanje odgovarjamo prav radi ter se čisto lahko s Slovenci dogovorimo, ker smo češkega jezika v pisavi in govoru popolnoma zmožni.

Hugo Eckert & dr.,
komisijonalna obrt za kmelj
v Žatecu (Saaz) na Češkem.

5—10 gld. vsakdanjega

gotovega zaslužka brez glavnice in nevarščine ponujamo vsakemu, kdor se hoče pečati s prodajanjem postavno dovoljenih srečk in državnih denarjev, javnih papirjev. Ponudbe pod naslovom: „Lose“ an die Annonc. Exp. J. Danneberg, Wien I. Wollzeile 19. 5-10

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, tiganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri Benediktu Hertl, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 36-52

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mlne za žito
rezačnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za klet, sesalnice za vse namene, kakor v obse: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpoložljiva v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 40
Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastojni in poštne prosto.
Najkvalitetnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.
Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so mojemu rajnemu strijčku, velečastitemu gospodu

Blažu Rotnik-u,

bivšemu župniku pri Sv. Marjeti poleg Rimskih toplic,

v nja dolgi bolezniki izkazovali toliko ljubezni in so blagega pokojnika dne 29. septembra t. l. v Vojniku spremljali k zadnjemu počitku. Bog plati!

Priporočam jih še v srčno molitev in v pobožen spomin.

Jernej Voh,

nadžupnik Konjiški.

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine in tovarna za stroje

v Žalcu pri Celju

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliva iz železa in kovin (vsakere zmesi) vse predmete za žage, mlne in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosl. 3-10

Ivan Horvat,

kamnosek v Račjem

priporoča svojo zalogo nagrobnih spominov po najnižji ceni. 1-3

Malo trgovino

želi v najem pri cerkvi imeti. Kdo? Zve se pri upravnistvu tega lista.

Službo mežnarja

želi nastopiti Ferdinand Bračko v kateri koli župniji. Več izve se pri urednistvu „Slov. Gospodarja“. 1-4

Čisti vinski sodi

različne velikosti, zelo dobro ohranjeni, se najceneje dobijo pri gospodu Minariku v Rušah. 1-3

Naznanilo in priporočba!

Usojam si slav. občinstvu, posebno preč. duhovščini najuljudneje naznaniti, da sem zdato pomnožil svojo že itak bogato zalogo

švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, verižic, prstanov, uhanov, in vseh v to stroko spadajočih rečij, ter da bom vse te reči

od 1. oktobra naprej

prodajal po jako

znižani ceni.

Ravno tako bom popravljaj vsakovrstne ure

od 1. oktobra naprej najceneje,

sicer pa natančno in pod poroštvom, kakor do zdaj.

Zahvaljeva se za dozdej mi skazano zaupanje, prosim tudi v prihodnje prav mnogobrojnega poseta.

Z velespoštovanjem

Martin Čagran,

urar v Ljutomeru.

